

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü' nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 28/02/2022

Dersim DAG
Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır ve Elâzığ krom, bakır, demir ve mermer yönünden oldukça zengin yataklara sahiptir. Özellikle Diyarbakır'ın Ergani ilçesinde dünyanın en eski bakır madeni işletmesi olduğu gibi, tenor bakımından da en zengin cevherine sahiptir. Bakır ve krom madeni yatakları Ergani ve Maden ilçelerinin yakınlarından geçen Dicle nehri vadisindedir. Birçok maden rezervine sahip bölgede başta mermer olmak üzere madencilik sektöründeki yatırımlar da her geçen gün artmaktadır. Bölge ihracatındaki önemli payı kadar istihdam oranı ile de öne çıkan madencilik sektörü doğa ve insan faktörü dikkate alındığında bölgeye önemli katkı sunmaktadır. Bu yönüyle bölge hakkında hassasiyeti olan yerel oda ve şirketlerce işletilmesi doğaya en az şekilde zarar vereceği gibi bölge ekonomisini de olumlu etkileyecektir. Ancak, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşletmeleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) tarafından söz konusu maden sahalarının raporlama ve sondaj çalışmaları tamamlanmadan ihaleye çıkarıldı. Kısa sürede ihaleye çıkarılan alanlar, yerel firmaların ihaleye girmesini engellemektedir. Özellikle sürenin kısıtlılığı ve ÇED belgesi alınmaması durumunda teminatın irat kaydedileceği şartı yerel firmaları ihaleye girme konusunda tereddütte sokmaktadır. Sahada üretim yönteminin herhangi bir rezerv kaybına yol açmadan projelendirilip gerekli AR-GE çalışmaları tamamlandıktan sonra ihale edilmesi ülke çıkarları açısından daha uygun olacaktır. Bölge yatırımcıları dışında bir yatırımcının ihaleyi alması durumunda işletme yöntemi, bölge koşullarını bilmemesi, uzun süreli bir yatırım projesi oluşturmada aksaklıklara neden olabilecektir. Ayrıca vergi sisteminden kaynaklı ülkemize yatırım ve vergi yükümlülüklerini yerine getirmemek gibi sorunlar ile de karşılaşılabilir. Dolayısıyla Diyarbakır ve Elâzığ illerinin Ticaret ve Sanayi Odaları bölgesel kalkınmayı teşvik ve yerel istihdamı arttırmak için koşulların tekrar gözden geçirilip yerel unsurların dikkate alınmasını talep etmektedir.

Bu çerçevede;

1. Diyarbakır ve Elâzığ çevresinde maden arama ve işletme için ihale edilen alanlar kimler tarafından ne şekilde belirlenmiştir? Yerel firmaların ihalelere katılımının zorlaştırılmasının sebebi nedir?
2. Bölgesel kalkınmayı teşvik etmek adına yerel dinamiklerle iş birliği yapılacak mıdır?
3. Maden sahalarının işletilmesinin ekonomik kazancı ne kadardır? Hangi madenden ne kadar kazanç beklenmektedir? Çevre, doğa ve insan sağlığı için kâr zarar hesabı yapılmış mıdır? Bölge halkına yansımaları ne olacaktır?